

B 2627.

EN3V TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

Hind 5 kop.
Postiga 7 kop.
100 lehte . 4 r. — k.
100 postiga. 5 „ 50 „

Narwa nõukid I.

45392

Tellida:

Г. НАРВА, Т. М. ФРАНЦДОРФ.

Kes 4 eks. tellib saab
1 ilma hinnata
Kes 5 postiga tellib
saab 1 prii.

Kuulutuse hind: 5 k. rida.

**lõbusad lood ja tarvilised teadused
igale ühele.**

Toimetanud ja väljaannud T. M. Franzdorf.

— Vahteks tähelepanemiseks! —

Meil on auu, auustatud lendlehekeste lugejatele järgmist teatada:

1) Meie oleme sunnitud, välisite lugejate tungival soovil, oma lehte juurendama, jaame endiste kuue lehe asemel kahetja ja kümme lehte, ehk 20 lehekülge, iga lendlehe paksemaks muutama, ühtlasi ka lendlehekete hinda juuremaks tõstma ja nimelt järgmiselt: **60** kopikat aastas, minu raamatukauplusest ise ära viies ja 1 rubla postiga koju kätte jaates. —

2) Peame lugejate käest wabandust paluma, et meie jutusi „Narowast püütud peiu“ ja „Metslill“ mitte avaldada ei wõi. Esimest loodame siiski edespäi lühendatud ja muudetul kujul avaldada, kuna teine aga koguni välja peab jääma. Nende asemel oleme uued „Meremehe mõrsja“ ja „Auustatud“ walinud. Peale nende jaawad mitmed algupäralised jutud, teadusliked tööd ja laulud, kui ka ümberpanekud ilmuma, mis meil ju välja walitud, kui ka teokfil on. —

3) Teatame, et meil weel wähejel arwul, minema aastasi lendleheketeid tagawaral on, nagu näituseks „Lilled“ millest pikem hingeteadusline jutustus „Tohtri kirjad“ peale algab, „Mõtte wiiwul II“, „Dhaka öied“, Porikuu pähkliid“, „Narwa narrid“, „Talwised tormid“, „Jõulu healed“. Nendes igas ühes algab ja lõpeb lühem jutustus, kuna paar pikemat ühest teisi edasi lähewad, ande hind a **3** kop. minu juurest, mujalt **4** kop. Postiga koju jaates **60** kopikat.

4) Lendlehekete juurendamise puhul, oleme hinna kõrgendamata pidanud, nagu eespool öeldud, siis on ka üksiku nr. hind tõusmata pidanud, nii et ainult minu enese käest, Uuesti Petrowski, Monino kirjuse tagast, raamatukauplusest, **3** kopikaga nr. jaada wõib, kuna mujal **4** kop. maksab.

Kõiki osawõtjaid, kaasaaitajaid, toetajaid südamest oma lahkuse eest mööda läinud aastal tänades jääme meie ka sebasama tulewal, käesolewal, aastal ootama ja lootma

Narwas, Näärikul, 1904 a.

Auustusega T. M. Franzdorf, lendlehekete väljaandja.

Püsside- raua- käsitöö riistade ja wärwide kauplus

A. J. Blascholdt.

Narwas, Suures uulitsas, Korksi majas.

Annab auupakkimist kõigile teada, et 1. jaanuarist 1904 a. on oma kauplusesse kõihsugu **Wärwid, olihwi, walget wärwi** j.n.e. (tõige kõrgemas headuses jaada). Riisama ka **akna klaasi**, (walget, wärwilist kui ka matt klaasi). Suur wäljawalit **püssisid** ja **rewolwrisid**, wäljamaa wabrikuteist, nii kui „Fabrique d'armes de lieg.“

Püssid:	25 rub. kuni 100 rub.
Monte Kristo püssid	10 „ „ 25 „
Rewolwrisid	5 „ „ 15 „

Tuula iseketjad (samowarid) N. „Botashowa“.
Paremat jelti **habemennad** „Voder“
1 rub. 20 kop. kuni 3 rub. 50 kop.

— Kõiksugu maja riistaid. —

Kõikfetsi **lampisid** j.n.e.

Waabatud kõõginõud.

Auustusega A. J. Blascholdt.

Partu tsensuuri
arhiivist 1912

Seega on minul ainu Narwa linna elanikudele teatada, et kaupluse lõpetamise puhul, oma wiinade **ainu müügi õiguse** siin linnas 1-est jaanuarist 1904 aastal

P. L. BERG'i wiinakauplusele

anuud olen, miks pärast oma jeni aegseid auulisi kauba tarvitajaid nüüd oma tellimistega **ülemal tähendatud kaubamaja poole palun pöörada.**

Auustusega **I. A. Fohts.**

Ülemal olewa kuulutuse peale põhjendades teatan auulistele Narwa linna elanikudele, et 1-est jaanuarist 1904 a. minu wiina kaupluses, peale minu oma wiinade, ka **Peterburgist J. A. Fohts'i kaubamaja** wiinad müügil olema jaawad.

Auustusega **P. L. Berg.**

Th. Tomberg'i Suur mööblite kauplus ja töötuba.

Annan sellega oma auuustatud ostjatele teada, et mina oma kõigisugu pehmete mööblite, Wiini toolide, puhwetite, kappide, kummutite, laudade, peegtide, woodite, matratside, reisiapanade lapsewantrite, korvide ja firmide magasini nude korterisje, Petrowski platšiäärde, kaupmeeste Djuginowi ja Dultsewi kõrwale maja nr. 11 wiinud olen.

Wõtan tellimisi nute asjade peale ja ka waau teen korralikult ja ruttu ümber.

Soowitan head hobuse jalwi, mis ära õerutud kohtasi ütlemata ruttu parandab.

Kirjandust armastawaile inimestele anname teada, et minu juurest, **otsekohe koju**, postiga, ehk ka siit ära wiies, wõiwad **kõik Eesti keel- sed ja Wene ajalehed** tellitud saada.

Kuulutused saawad **toimetuse hinnaga** igasje Wõstikeelsesje ajalehesje **wastu wõetud** ja kohe lehte sijsje saadetud.

Minu oma lehekestes — lenda lehekestes — on Narwa linna ja ümbruskonna kaupmeestel kõige kohasem kuulutada, sest et jeda lehte naljalt keski ostja nurka ei wiiska, turule lihawale kohta temaga ei käi — ta jäeb ikka igale ühele, lana iluks, järele. Kuulutuste hind aasta wiisil hoopis odaw.

Auustusega **T. M. Franzdorf.**

Narwa näkkid I.

Aasta pöörel.

Kui ajarattas pöörab
 Kaub tund ja päew ja öö —
 Uut ikka ette hecrab
 Nii on kord Looja töö.

Kas paned kallis tähel
 Kus olid, oled nüüd —
 Kas aasta pöörde wahel
 Siis ärkab parem püüd?

Kas tunned hinges tungi
 Ja põwes pakitsust:
 Must maha jäegu — wangi
 Kõik kuri, paha, must?

Ma uuel aastal tahan
 Uut elu alata
 Uut rada käima hakkan
 Kõik wana wigata!

Kui nõnda aimad kallis
 Siis julgest edasi —
 Meil kõrgel taarwis, walwas
 On Isr — alati!...

E. F. Säla.

Aasta algel.

Uuel aastal, uued ihad
 Sala rinda asuwad —
 Kas nad minewiku kihad
 Mis nad tahtwad — nõuawad!...

Seifata!

Pea finni ja waata enese ümber!

Waata ette — waata taha, kas ei jae ja teistest maha?

Waata selle tee peale, mis ja ju ära oled käinud; waata ka sinna eemale, kaugele, auru ja udu sees olewasse uuesse aastasse. Püüa jellelt mis maha on jäenud, mida ära oled näinud, oma filmaringi laiendamiseks, selgemaks arusaamiseks, õpetust koguda. Haffa aimama, haffa iseenejelt küsima: kus ma olen, kuidas ma elan?

Seifata sugu, mõtle pisut.

Kui ja ju küsid, kus ma olen, kuidas elan — siis saad ka kohe oma ära elatud

tundidest, läbi käidud aastatest, nende küsimuste kostusteks, kohaseid wastuseid leidma. Saad ära nägema mis jelles ära elatud ajas kõlbmata, jündnata, must ja porine oli, mis aga ka kõlblit, puhast ja püha.

Ära jookse mitte eimejeks oma naabri uffeejist kraanima, pühkima ja puhastama. Ära wahi mitte pinda oma wenna silmas ja palgi oma silmas ei pane ja mitte tähele. Eneşega ainult, ise enesega püüa kõige pealt päralt saada. Kui ja iseeneşe kõige pealt puhastuse alla oled tõmmanud, kui ja iseennast oled enam ja enam tähele hakanud panema, siis saad ka selle tulewa aasta jisse palju kergema jüdamega astuma, palju parema tundmusega ka oma naabrite ja kaaskodanikude peale waatama, neist paremat mõtlema, kuulma ja rääkima. Sa oled ja seda ju iseeneşega teinud, killap kuuled,

küllap näed et ka teisedgi sinu kõrval nagu paremateks on muutunud, puhtamateks saanud ja sinu kõrval kostab ka wast jäärased sõnad: „waata, jee on üks õige ja otsekohane kriisklane!“...

Oled ja seda teinud, oled end ise arutuse alla võtnud, siis waatab ka uus, algaw aasta sulle palju jõbralikuma naeratusega wastu, ja astud kergemal jüdamel, paremal puhtamal teadel õue, sulle tuleb tuttav wastu, annab kätt ja sina temale kah ja lausute mõlemad kui ühest juust: „Head uut aastat!“...

Tee jeda kallis wend-õde ja ma ütlen, et sina hoopis paremal tundel oma silmad

ülesse jaad tõstma, ülesse nende mägede poole, kust meile ikka ja alati abi tuleb ja on tulnud, omad käed saad ja siis kofku panema ja tajasel wärinal hüüdma: „See maale oled isa meid ikka aitund — aita siis edespidi ka weel!“...

Jäta nii mitmed harinenud kombed, riid, jõimamised, peksmised, ümber jooksmised uuel algawal aastal maha, ära joo end täis wiina, mille järeldujel ikka üks õnnetu elu käib, pea auusa inimestega jeltsi, sõprust, kuula nende kõnet, wõta nende õpetust ja ma usun, loodan, et me kõik üksteisele kui wennad lausuda wõime:

„Õnnistatud uutaastat!“...

Üks lauluwiis.

1.

Ma kuulsin heita lauluwiisi
Mis hingepõhjani mind liigutas,
Kui oleks kohand muistne hiisi
Kui Wanemuine seda elustas.

2.

See wiis, ta oli sõnata —
Ja sõnu luua talle wõimata
Sest laul siis sünniks riimiteta
Siin sõna hõiskaks, seal saaks hoigama.

3.

Tas kõlas leekiw, ime õrnsus
Ja leekiw, lükkaw, kärmsus üheskoos
Ja wärisewa ihke warjus,
Ma kuulsin põhja tormi täies hoos.

4.

Ei iial wistist kustu meelest
See ime ilus, ükskord kuuldu wiis,
Mis kõlis neljast kurwast keelest
Mis wenna käsi healtitsemä wiis!...

Marie Saawa.

Meremehe mõrsja.

J. A. Feldmann'i uudisjutt.

I.

See koht, kus wiibid, armsam sina
On minu kõige pühem paik,
Seal igaweste wiibiks mina
Seal ainult minu süda waik.

Marie Saawa.

Oli ilus kewadi õhtu. Kergelt kohawad puude latwad, ja niijama waitfelt mühijeb

ka meri jeal kiingaste taga. Mere kaldal olewa kiinka otjas kuulufje fauniift neiu laulu:

„Mu kallike, mull' anna musu weel,
Sest et ju pea kodu minek cel.
Mu ema ju ootamas akna all mind.
Homme õhtu, siis jälle ma näen sind,
Head ööd, mu armas, sull' trunku ma jäen.
Ja mõtlen su peale, kuni jälle mind näen!“

Ja teisel kohal hakkab mehe heal peale:

Nüüd mürisew meri mind ootamas eel.
Kuis süda mul walu teeb. —
Kuid olen ma jälle kodu teel,
Siis süda mul rõem s keeb.
Ja tulen ma tagasi kaugelst teelt
Ning truugi leian ru neiü-meelt,
Siis kirikus altari ees
Meist saagu naene ja mees!“

* * *

Rad tundiwad üksteist ju lapsest jaadist ja teadiwad ühest teisest aina head. Koguni lähedal oliwad nad üles kaswanud. Seltis oliwad nad lapsega koolis käinud, ja ühe õpetaja juures leeris olnud. Anton küll paar aastakest waremalt kui Minna . . . Minna elas alles kodu oma emakehe juures, Anton aga reisis mere peal tüürimise ametis.

Wagu wastu-lauludest kuulsiime, jaiwad nad jällegi kahekesi kokku.

„Mu hea Minnake, enne tahan ma weel kord ühe mere reisi teha, weel mõned rublad raha koju tuua, ja siis peame ka oma pulmad ära,“ rääkis Anton Minnakest oma rinnale tõmmates.

„Anton, mu armas Anton, jõuaks ometi kord jee õnnelik päew! Oh, annaks Jumal, et jee miimane sõit enne pulmi dige õnnelik oleks! Ööd kui päewad tahan ma sind truuste meeles pidada ja Jumalat sinu eest paluda, et ta sind hädades aitaks ja kõige kurja eest kaitseks! Kolme, nelja kuu pärast oled ja wististe jälle siin, mu Anton? Oh, ma kardan nii wäga sinu pärast.“

Armastaja paar ajas weel kaua mere kaldal juttu... Lained lafusiwad kaldal ja kohiseiwad oma igawat wiisi.

Kui noored inimesed juba küllalt juttu oliwad ajanud, siis andiwad weel õrnasti juud jumalaga jätmikeys... Weel üks juu anne ja siis — lahkiwiwad nad kauaks ajaks üheteisest....

II.

Igal pool on maa peal häda ohtu:
Rõõmu wäljalt walu idaneb;
Pärast wihma hiilgab lille kaunim,
Muutus on, mis ilmakaiki teeb.

Dr. Kreuzwald.

Sel olewast juhtumiseft oli juba wiis kuud mööda läinud. —

Wana Pärnu õhtupoolses jermas, alaliste mere tormide ja tuulte mõjul wiltu kaswanud kaskede warjul, seisab kena punase kivi katujega ja pruuniks wärwitud seintega majake, kus wanadlane meremehe leff Mari Mesiima oma ainuma noore puna põselise tütrekehe Minnaga waiksest ja rahulikult ije enese ette elawad.

See oli jügistel päewal pärast lõunat, kui kirjandja ajalehe uuema numbri noore Minnale kodu oli toonud, siis oli esimene asi neiul sõnumed üle filmata, kas torm jälle mõnda laewa kujukil hukka oli jaatnud. Täna leidis ta ajalehe weergudest hulga hukka läinud laewadest, wiimase tormi ajast, sõnumeid. Pijarates filmadega istus neiü, pea käte najale toetatud, weikehe laua ligi, ajaleht lahti tema ees, kus laewa õnnetused seisiwad. Ehk küll õhtune hämariku aeg oli ja enam midagi lugeda ei wõinud, siiski wahtis ta ühte lugu jelle sõnumite koha peale, juba tundi kaks kolm. Minna mõtted ühes ihu ja hingega oliwad nende sõnumite külge kui naelatud, wast oli ka tema peigmees ühes nende laewadega jurma jaanud.

Wali tuule hoog mis maja ümber hulus, nii et akna klaasid põriseiwiwad, kohutas tütarlast mõtetest ülesse; nõnda wast möllas ka torm siis, kui ta tema peigmehe laewa, kus peal ta teenistuses oli ära purustas! — Seal oli temal taja ajaleht näppude wahelt ära wõetud ja ta pea ülesse tõstetud; emakehe filmad waatasiwad hellalt ja armjalt tema otja.

„Kumal laps, weel pole asi kindel! Miks ja enne aegu kaskled ja ennaft kurwastad?“

„Ema!“ ütles tütarlaps muufjubes. „Neeb koledad tormid lõhkiwad ka tõesti jelle laewa, kus Anton teenib — ta ei tule iial enam tagasi!“

„Jumal wõis hoida ja — wõis hukka minna lasta, kallis laps!“ kostis ema warijew heal. „Ta — toimetab kõik hästi.“

„Oh ema, ma ei juida enam elada, kui Anton tagasi ei tule!“

„Ole rahul, minu armas laps — ole aga rahul! Müjugujeid tormiisid on alati, ja neid on iga inimene oma elu sees tunda jaanud. Minul riisus meri isa ja wenna, mehe ja

poja ja — ma elan siiski veel. Jumala saatuse vastu ei tohi nuriseda ja pealegi ei tea ja ju veel, kas ju peigmees tõesti kadunud on," rääkis ema, kuna tal mõned raskeid pisarad üle närtsinud palgete weerejivad.

"Oh ema kas võib Jumal nii halastamata olla ja muu Antoni ära võtta, kes meie ainus rõem ja tugi oli. Oh kui ma teda üks ainus kordki veel näha saaksin, üks ainus kord — aga mu süda ütleb, et ta kadunud on, ta ei tule iial enam!" kaebas Minna ägedamas walus.

"Armas laps, ära tee pattu oma juure nutuga," waigistas ema hellalt tütre pead silitades. "Ega see iga kord hea pole, mis meie tahame. Jumal üksi teab, mis ta meile jaadab! Meie kohus on alati alandlikult kannatades wait jääda ja Jumalale auu anda, kui ta taewa tuuled ja mere lained meie lootused häwitawad ja meie armjamad rüüstawad. Tuuled ja tormid on ju Jumala käsuallused, ja mis Tema teeb on ikka hästi, jaagu meie sest aru wõi mitte . . . Dige meremehe mõrvoja ei piüta kunagi õnnetust aimata, waid hoiab igal ajal lootes pea püüsti. Nutu päewad tulewad ootamatagi..."

"Armas ema, sinu armas jutt manitseb aga mind, veel mitte nii ruttu kahklema hakkata, ehk küll mind kange rahutus minu Antoni pärast waewab. Oh, see on hirmus piin!"

Rahwatanud neiuale tuliwad jälle pisarad silma; aga seal ehmatas teda korraga koputamine ukse pihta. Telegrammi-tooja tõi tütarlapsel telegrammi Riiaist, milles seisis:

"Kallis Minna! Terwitan sind südamest. Jõudsin täna Riiga ja hommiks jõidan „Felliniga“ Pärnu. Terwita ka emat!

Sinu Anton".

Õdemu kirjaga langes õnnelik mõrvoja ema rinnale, taja lausudes: "Ema, torm on waikunud ja homme paistab jälle selge õnne päike!"

"Annaks aga taewa Jä, et see sinul enam enne surma looja ei läheks," ütles ema rahulikult peaga kõigutades.

III.

Rõem ja kurbtus mõlemad
Lennata küll mõistawad.

J. W. Jannsen.

Teisel päewal lendas ime kiiresti auru-laew „Fellin“ jõge mööda Pärnu sadamasse. Laewa lael sündis elaw liikumine; kõik seal olijad reijijad waatafiwad sadama silla poole. Laewa taga pool otjas seisis üks noor mees — terahwas ligi 30 aastane ja wahtis iheärnis igatsewalt kalda poole. . .

Mõne minuti pärast ujus „Fellin“ sadama silla äärde. Palju rahwaft oliwad sillal laewa jisse jõitu ootamas. Mitmed wiskafiwad oma mütsid kõrgesse ja naisterahwad lehwitafiwad rätikuid teretamijsks.

"Minna!" hüüdis noormees wainuustawalt.

"Anton!" wastas noor neiu sadama sillalt, kelle paled rooja punajeks läkfiwad.

Sel filmapilgul oliwad ka mõlemad üks-teije juurdes armastawas teretamijses. Rõem oli neil otjata juur.

Woorimehe peale istudes, jõitfiwad nad üle silla Wana Pärnuft läbi Altküla poole.

"Kas ju ema ka terve on?" küsis Anton.

"Terve ja küüb tihti sinu järele," wastas Minna.

"Teab ta ka, et täna tulen?"

"Teab!" ütles Minna Antoni kätt piigistades.

Nad jõudfiwad Minna majakese ette.

Vastu ruttas neile wana emake, elawa filmadega ja väga targa näuga.

"Anton! Oled juba omaste juurde jõudnud?" hüüdis ta nooremehese wastu tulles.

"Jah olen hea emake!" wastas Anton emakesele kätt ja juud andes.

Kõik kolm astufiwad rõemjas olikus tuppä.

Tuba, kus nad läkfiwad ei olnud küll mitte rikkalikult jeeft poolt ehitatud, aga puhäs ja lõbus.

Riüid jai seal palju räägitud ja aega lõbusasti mööda jaadetud.

Kui wana emake noorte inimeste juureft ära läks, rääkis Anton:

"Armas Minna, teakfiid ja, kui väga ma sind näha igatsesin! Mina oleksin piaaegu furnud igatsujes sinu järele, Minnake. . . Aga sina, mu jõber, armastad ja veel mind?"

Wastuse asemel wajutas Minna omad roosi huuled oma armsama huulete peale.

„Minna, nüüd ei saa midagi takistust meie abielusele astumiseks olema.“

„Ega ja armas Anton enam Amerikassee ei saa minema.“

„Ei iialgi enam Minnake!“

Õhtu oli fätte jõudnud ja Anton lahkus jaelt. Seft teda ootajiwad tema omakised niijamuti ka.

IV.

Ära kauta hädas lootus-kiiri:
Looja armul pole iial piiri.

J. Bergmann.

Teisel päewal oli Anton jälle oma armsama Minnakele kodus.

Siis just, kui nad kahekesi magusas juttus oliwad, koputati ufke peale.

„Astuge siise,“ ütles Minna.

Siise astus noor, weiflane mees, kauni ja ije teadwa näuga, umbes 25 aastane. See ei waataunud mitte sõbralikult Antoni peale.

„Na, Ameriklane kodus!“ kähistas wõeras.

„Tere kah, Gustaw!“ ütles Anton.

Gustaw wõttis istet. Tema nägu oli wihane. Ta waatis wäga kahtlaselt Minnale otja.

„Minna, kas jull tahtmist on minuaga merele lusti sõitma tulla?“ rääkis Gustaw Minna poole piludes.

„Ei, ma tänan sind Gustaw, sõbralise kutse eest,“ wastas Minna.

„Sina ei taha siis tulla?“

„Tänan! Täna ei himusta ma jeda. . .“

„Täna? Na, jaan aru,“ naeris Gustaw põlgawalt. „Wõib olla, ja tahad teist, kes sind sõidutama jaoks?“

„Noh Gustaw, kui küll teist tahaksin, ega jee siis sinusse ei puutu!“

„Ah aaa!“ naeris Gustaw, oma wiha sel wiisil alla neeldes. „Noh Ameriklane, sina wist joowid Minnaga lusti sõidule minna?“

„Minu arwates on jee küll nii,“ wastas Anton.

„Aga minu arwamises on jälle nii, et sina ei lähe,“ ütles Gustaw.

„Miks pärast nii?“

„See ei ole mitte minule meelt mööda!“

„Wõi mitte meelt mööda?“ naeris Anton.

„Kas sina jeda tõesti ei usu?“

„Ei jugugi mitte, kajuwend!“

„Eks katju ford minna, siis usud! . . .“

„Siis on jull tahtmine nii, et ma Minnaga merele lusti sõidule piaksin minema?“

„Ja jeda ma tahaksin näha.“

„Noh, hea küll, ma lähen.“

„Aga täna!“

„Ja, ja sõbrake nüüd kobe!“

„Suu!“ ümises Gustaw wihaga ja läks wälja.

„Gustaw on liiga tige meesterahwas,“ ütles Minna.

„Tema näikse üsna kombeta ja kõlwatu inimene olema,“ rääkis Anton pikkamisi.

„Kas tahad ja siis tõesti täna merele sõitma minna?“

„Oled sina mu kallike sellega nõuus?“

„Sgal ajal, mu kuldne Anton! . . . Aga Gustaw, ma kardan teda. . .“

„Mis temast karta?“

„Gustaw on wäga kardetaw inimene.“

„Mis asjus, Minnake?“

„Kõigis, Anton! Ta on iga asja peale walunis. Mis ta mõtleb, jeda teeb ta kah!“

„Mina olen niijama jugune. Ära kardama mu kulla raajuke, sina ju tema naiseks ei saa, oled ju meremehe mõrsja!“

„Oh Anton, mina ei räägi mitte sellest. Aga näed, et. . .“

„Mis siis? räägi!“

„Gustaw on kättemaksuise himuline.“

„Mina siis kah!“

„Wõib olla, kurjategija —“

„Oh Minna, jätta jee jutt, ole julge ja kartmata!“

„Doh, hea küll! Kas lähme nüüd merele!“

„Lähme, lähme kullake!“

See oli päewa loode ajal, kui Minna Antoniga merele läksiwad. Nad istusiwad paati ja sõitsiwad kaua. Õhtu oli ime ilus.

„Oh kui ilus, oh kui waimustaw!“ ütles Anton.

„Ja mina olen täiesti õnnelik,“ wastas Minna.

Wimmaks jõudis aeg, kus nad sõitu lõpetasiwad ja kaldale tuliwad.

Minna jaatis Antoni kodu poole.

„Sumalaga, Anton!“

Nad juudlejiwad teine teist ja lahkujiwad tänajeks.

V.

Wilets häkiline wiha,
Meeletu asja ajaja,
Tarkus nõdra tallitaja:
Annad ohjad kurja kätte
Läheb hobu hoopis metsa.

Kalewipoeg.

Kui Anton ükfinda kodu poole astus ja oma mõrjsja peale mõtles, kõlas häkitseft pauk ja Anton langes maha.

Selsamal ajal kargasiwad kaks inimest murga tagant wälja ja üks neist wõttis Antoni kätest kinni.

Anton oli mõistujeta maas.

„Kas kuul trehwanud on?“ küsis teine.

„Otse jüdamesse!“

„On haaw furnaw?“

„Wist küll!“

„Kuhu meie ta furnukeha wisame?“

„Kõige parem merde!“

„Tubli! Merde jah. . .“

Mõlemad kurjategijad tõstsiwad furnukeha üles ja kandsiwad jeda mere poole. Warsti oliwad nad ka seal.

„Wiska, Willem!“ ütles üks.

„Wiska, Gustaw!“ wastas teine.

Furnukeha wijati ka korraga merde.

Warsti oli kõik wainne.

„Hea, et teegi meie tegu näinud ei ole,“ rääkis üks.

„See on hea!“

„Nüüd wõime meie rahuga jüit ära minna? . . . Aga ruttu!“

„Jah, tõesti Gustaw.“

„Siis lähme!“

„Lähme!“

Mõlemad kurjategijad ruttasiwad jealt minema, sest nende kiritöö oli hästi toime-
tatud.

„Wäga tubli Willem, et ja mulle jelles asjus kaaja aitafid. Nüüd on ta riisust rest ära! Laps, ta mere woogudega Amerikasje jooksta ja jeal kõiida, aga mitte fiin ja — Minnat!“ jõiistas Gustawi nimeline mees ja mõlemad kurjategijad kadusiwad alewi majade wahel ära.

VI.

Tuleb häda küsi sa
Mis ta tulnud otsima.
Mett ei ole üksinda
Hädal sihiks silmassa.

A. Piirikiwi.

Dö oli mööda jõudnud. Jlus hommif alganud. Tund wenis tunni järele mööda, nii et lõuna aeg juba ligines.

„Anton,“ rääkis Minna mõttes afnast wälja waadates, „kus oled ja mu armsake? Kuhu ja täna jäed?“

Noor neiu istus kaua aega afna all ja joowis wäga oma Antoni näha, kelle järele ta nii wäga igatses.

Emafene astus ukseft sisse.

„Kuule laps,“ ütles ema, „mis jull on, et nii murelik oled?“

„Ei midagi emafe.“

„Sinu nagu on nii ifeäralik, mu armas Minna?“

„Minu pea walutab piisut.“

„Mine õue ja lahuta ennast,“ ütles ema ja läks teise tuppa.

Minna kuulis ka ema sõna ja läks.

Ligi mere kaldani jõudes, istus ta ühe kiwi otja ja waatas kurwalt merele. Ta jüda tundis rahutust, ta aimas midagi paha, mis teda nukralt mõttesje jeisima jättis. Häkitseft kuulis ta oma ligibal üht lahket healt kõnelema:

„Noor laps, miks kurwastad ja nõnda? Ütle mulle aga, mina luban julle abiks olla.“

Heal oli õrn ja Minna waatas rääkija filmi. See oli üks wanamees waesest riides, nagu näha, üks kalamees, Torgi Kotlep.

„Kallis isa Kotlep,“ ütles Minna, „mind waewab täna üks raske aimamine, üks hirmataw lugu.“

„Mis on siis — räägi laps,“ ütles wanafe.

„Oma mured, oma aimamised — noorufe mõttet.“ . . .

„Hea küll siis lapsuke, ma ei nõua sinult rohkem. . . Aga kas tead uudist, täna bösel töiwad meie mehed merelt tulles ühe tundu-

mata nooremehe kodu, mida nad pool jur-
nult wee seest kiwi najalt leidnud," rääkis
Kotlep.

Minna waatas hirnu lödijemisega wana
meremehe otja.

"Kui wana see mees umbes arvata on?"
küüsis Minna.

"Koor, ta ei ole veel kolmekümne aastane."

"Misjuguiseid riideid ta kandis?"

"Tema oli meremehe riides."

"Oli temal ka habet?"

"Oli küll!"

"Jumal, Jumal! Siis on ta Anton!
Minu Anton!"

"Misjuguine Anton?" nõudis wannees.

"Minu peigmees!" hädaldas Minna nu-
tuste filmadega, "Ütle ruttu ijake, ütle elab
ta veel?"

"Ära nuta. Tule minuga ühes."

"Kuhu?" küüsis Minna.

"Ära karda laps, tule armjake, warsti
jaad ja kõik teada."

Wanamees ei rääkinud rohkem midagi ja
Minna läks, jurnu kahwatu, tema järele.
Warsti jõudsiwad nad ühe weikese maja
juurde.

"Siin laps on minu elumaja," ütles
wana Kotlep. "Eks astume tuppa."

Nad astusiwad sisse. Puhtus paistis
jellest majakejest selgesti välja.

"Istu siia, armas laps wäheks ajaks,
ma tulen r arsti tagasi."

"Kuhu ja lähed, hea Kotlep?" küüsis Minna.

"Dota wähe aega," wastas Kotlep ja
astus tuast välja.

Minna jäi üksi. Ta lastis pea käte najale
ja nuttis. Kole walu rõhus ta südant —
kas see tõeste tema Anton peaks olema.
Ta ei püüsinud paigal seista ega wanameest
oodata.

"Anton, minu kallis Anton, kas sind
siis tõesti ei ole enam elus! Oled ja siis
Gustawi käe läbi jurmale ohwriks lange-
nud? Oh mu waene Anton!"

Nõnda ootas ta seal ligi tundi
aega. Siis tuli wana Kotlep tagasi.

"Laps," ütles Kotlep, "mina toon sulle
rõemja teadust."

"Räägi, Jumala pärast hea Kotlep,
räägi!"

"Mina jain jälgile, kus teda üles leiame.
Tema elab alles, ehk tal küll jüganw haaw
õlas on."

"Haaw õlas?"

"Jah lapsuke kuuli haaw!"

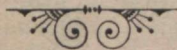
"Oh minu Jumal!"

"Teda on püüsiuga lastud."

"Kus ta on, kus? Lähme ruttu sinna.
Ehk ongi ta minu armas, õnnetu Anton?"
nuukjus Minna.

"Ta on kalameeste majas, ja täiesti juba
meele mõistujel, aga weel wäga nõrk. Sinu
kirjelduse järele on ta tõesti sinu peigmees."

"Kas tõsi? Oh Jumal!" õhkas Minna.
"Lähme siis hea Kotlep, ära laje mind nii
palju kannatada."

Patused hinged.

Moorits Lewel'i jutukese järele E. F. Küla.

I.

Kiriku õpetaja jäi keset teerada seisma ja
waatles oma ümber.

Wali tuul hällutas ta tuld, mis küün-
laga latorni sees, kätõtsas, põles.

Wihma walas kui ämbri äärest — maha.

Kaugel, eemal jooksiwad heledad wälgu-
jooned, kui kuldõsed usfid, läbi mustade pil-

wete, edasi-tagasi, ülesse ja alla.

Kuuldus kuidas torn hulwas, oigles ja
ägas.

Õpetaja tõstis kõrgele oma pea. Ta as-
tus julge ja kiire sammudega edasi. Tema
ei pannud enam teerada ei ka oma kiriku
piffa ja terawat torni tähele — ei tema oleks
nagu jüganwasse palwesse wajunud — nende

hingede eest, kes praegusel tunnil, siin ja seal, laia maailma merede peal — otka juhitudvad jaama.

Ta kummardas maha ja katkus maapinda — tale juhtusiwad aga rohu ja sambla oja-kejed pihku — kõwat teerada aga mitte jugugi. Ta jai aru et teeraa pealt ära oli ekfinud. Ja nüüd hullkus ta üksi mööda wälja ümber. Ta jai lõpeks seisma ja silmitses oma ümber.

Ja nüüd, kui jällegi hele walgujuga tae-waalust walguistas, kui ta selle walguisel eemale waatas, siis pani ta tähele, kuidas üks inimehe kogu temast pikkamisi mööda läheb.

Ta hõikas teda:

„Kuule, sõber?!“...

Kuid jällegi walitses igal pool pikkane pimedus.

„Seie, minu juurde!“...

Inimehe kogu jai seisma. Kellegi jurutud heal lausjus:

„Ärge oma koha pealt edasi tulge — ma tulen otsekohe teie poole!“...

Õpetaja tõstis oma latorni ülesse — tema ees seisis juur pikk mees, kelle nägu ja pea tubliste pastliku jisje oli mäsõitud.

„Mis te soovite, auustatud härra?“...

„Ma ei leia teed mitte, olen ära ekfinud!“...

„Seda pole imekspanna niisuguse ilutaga, kas õpetaja hra kaugele lähewad?“...

„Binikisise; kas ei oleks teie mitte nii lahke ja ei näitaks mulle sinna teed?“...

Wõeras näis kahlewat.

„Binikisise?!... Seda parem — ka mina lähen sinna.“

„Te olete sealt elanid?“...

Jällegi näis ta kahlewat.

Siis lausjus waike healega:

„Ja, aga ma olen sealt juba ammu ära!... Lähme siis pealegi, mu kallid ja tuetage jugu minu käe najale!... Tunni aja pärast saab juur wihmawaling meid sündima ümbert kaudu minema!... Me peame ruttama!“...

II.

Teel algas nende wahel järgmine jutt:

„Siis olete teie siinne inimene, nagu te ise ütlesite ja tulete pikka aja takka jälle oma sündimise ajat waatama?“...

„Ja!“...

„De ammet on muudugit eemal kalapüüd, ehk aga ka kroonuteenistus?“...

Selle peale ei wastanud mees sõnagi.

Oli näha et endine kahklus tema hinge ajus.

Siis aga näis ta end koguwat ja sõnas:

„Ei, ma jätsin oma küla iseäralistel põhjustel maha. Ma wõin jeda teile, kui waimulikule mehele, küllalt rääkida. Nagu ma juba teatasin, olen ma Binikis sündinud. Seal juriwad ka minu wanemad. Ja mulle ei jäenud muud pärandada, kui üks kalapüüdmise paat, weikene jaama ütifikene ja natukene riideid, ihufatteks. Seal astusin ma ka abielusse ja elasin oma teada kaunis õnnelikult, ehk sellest küll muud wälja ei tulnud kui aga ahastust!... Jumal ei õnnestanud meid noore jooga mitte!... Ja ükskord, kui ma kaugele Islandi jaare juurest, kalapüügilt koju jõudsin, teatati mulle, et mu naine, mulle mitte enam truu ei olla — et tema teiste meestega ümber läia j. n. e. No, kahlust enam ei olud — mulle toodi mitmed usutawad tõendusjed ette ja ma arwasin enese hulluks minema, nii wäga soovisin ma koike killustada, puruks peksta. Selle aegne kirikuõpetaja, teie eelkäija, andis mulle Jumala armu tõõstis ja kinnitas mind mu nõdruses — aga see kõik ei mõjunud midagit, mu otjus oli kindel: kui ma seie pidin jäema, siis pidi midagi iseäraldast, hirmjat — sündima, juhtuma. Ja et end mitte kurjuse kilda anda, põgenesin ma siit, oma sündimise, kasumise ja meheks sirgumise kohalt ära. Ma ei lausunud sellest mitte kellelegi sõna. Sellest on juba faks aastat möödas. Ja ehk küll meie küla weike, meie elamise ase wilets, waene, siiski oli temast lahku mine mulle ime raske, wäga kurwastaw, piinaw. Nagu emarinnalt last, nii kiskus mind ka mu elusaatus, mu kodu külast — eemale. Ja mida kaugeemale läksin, jeda kallimaks jai mulle mu kodu. Ja ma ei juutnud enam jellele rinnus tormawale tungile wastu seissta, ma tuln kaugele Prantsufemaalt oma sündimise kohale tagasi, et siin oma isamaja, mereranda — wana paati weel näha ja siis, ilma et mind keski näeks, tähelepaneks — jälle tagasi rännata!... Wõib

olla, olen ma oma jutustusega teile meele-paha sünnitanud, kui nii — siis palun seda andeks?... Lubage, kui ma küsida julgen! Kuidas juhtusite teie selle tuule ja tormiga seie mereranda?... Ma arwan küll et mitte omal wabal tahtmisel?..."

"Mina wiin ühele jurewale naisterahwale wiimast maapealist waikist warandust, ja tröösti kaasa; ma kardan et kas ma mitte hiljaks ei jae!... Ka poisike pidada raskesti haige olema!..."

"Jah, mis sinna parata!" tähendas wõeras mees, ega teie üffi jelles süüdi ole: ilm on ju hirmus kole!..."

"Nii küll!... Aga mis siis, kui haige sell ajal ilma kahjatujeta ja ilma patude andeks andmiseta jureb?... Ja poisikene olla kuidas mulle kõneldi, weel hoopis ristimata!... Sellest on ka peale kahe tunni, kui mind sinna kutjuti, kas weel küsasje palju maad on?... Ma ei ole weel mitte nii wäga ammu siin ning mulle on siinjed teed ja raad tundmata!..."

"Du weel wiist enam wersta maad, me peame ruttama et enne suurt wihma sinna jaada — kas kuulete kuidas meri mäsjab ja mühab?!..."

"Tarwis kiirestada, tarwis — muidu ehk jääme hiljaks!..."

Kui nad mõned meetrid oliwad edasi läinud jäi wõeras mees teel peatama ja küsis:

"Aga misjugaesje kohta teie joowite minna ehk — kelle juurde?..."

"See majake olla just teises külaotsas ja mind on Koreki naise juurde palutud."

Wõeras jäi kui kwiipost seisma.

"Kuidas te ütlesite?..." hüüdis tema arewusega. "Kuidas?!... Kas ma dieti ei kuulnud?... Oli kui Koreki?... Kas temake ja ta laps on juremisel haiged?!..."

Ja wõeras mees jasis kahe käega oma peast finni.

Laskuwad merelaened juluwad nende kõne.

III.

Natukesega aja pärast lausus õpetaja:

"Lähme, ma palun Jumala nimel — lähme ruttu?!..."

Kuid tema saatja seisis liikumata paigal. Ta ei teinud healtki.

Kui õpetaja oma palwet oli korranud, siis wirgus tema kui unesi üles ja lausus imelikul heale kõlal:

"Aga mis siis, kui see naesterahwas ilma Jumala armuta ja õnnistujeta jureb?..."

"Me Taewane Jä saab siis tale igawese õntjuse aiawarawad finni panema. Ja temake saab pörgusse, sinna igaweesse tule ja wäawli meresse minema, kus nende tuli ei kustu ja uis mitte ei jure!... Lähme, ma jaan süüdlane olema, kui ma mitte tale ta rasked patud ei juuda andeks anda?!..."

"Aga kui ta omad patud ülesse tunnistas ja teilt andeks palub?..."

"Siis annab armuline Jä tale ta ülestumised andeks!..."

"Kõik patud?... Ja kas niijuguseid olemas ei olegi, mis mitte andeks ei anta?..."

"Kõik, kõik!... Kes omad patud on ülesse tunnistanud, neid andeks palunud ja end sellest ajast ja asjast parandanud — jaawad need ka me armulise Jumala juures andeks antud!..."

"Aga mõrtsukas?..."

"Niisama kui teisedki! Tema saab puhastuse tules enne läbi katsutud ja siis saab niisama kui teisedki paradüsi: Aga teie peaksite, kui üks auus ristiniimene, seda juba kõik teadma, on see juba katekismuses ülewel?..."

Wõeras ümises paar arusaamatat sõna:

"Muidugit, muidugit — ma jaan aru — tean küll..."

"Ja teie jaate siis ka aru, kui suur tähtsus minu sinna jõudmisel, ehk mitte jõudmisel on? Lähme, weewaling saab warji tõusma?..."

Aga wõerasmees ei liikunud paigastki; ta lõi wihajelt jalaga wastu maad ja ümises:

"Kõik, kõik on tema patud!... Ja need patud saab ta — andeks?!..."

Ja raskel sammul astus ta pikkamisi edasi.

Ta peas sähwisiwad mitmesugused hallid aimud. Tema ette piltnejiwad kõik ta teud, elu ja armastus — teutus ja häbistus — ta wiha ja kättemaksmise himu — ära jooksmine — häbistatud naise juurest ära põgenemine ja — nüüd, nüüd peab ta õpetajat, seda waimulist hinge karjast ise oma — selle kiirgetest eksiteele libijenud õnnetuma — elukohta juhutama?!... Ja see põlgitud poisikene,

hellest tema mitte midagiti ei tea — ka tema on suuremas maas!... Ta nägi oma waimu-
filmadega kuidas see wõeras poisikene, temale
nii wäga tutawas, suures woodis pitkali,
haige maas oli. Kuidas poisikeste ema, tema
seadusline näene, teda walgete linade jisse
oli määsinud, — kuidas ümberringi juba
kiiündlad põlewad ja kuidas surm — see
kõike lepitaw rahuingel — oma huultega tema
noori ilmajüüta huuli nufutab!...

IV.

Ta sammub ees.

Ta teab fuhu ta waimulikku mehe wiib.

Tema pahemal käel mühab, määsja ja
hulwab meri.

Ta mõtleb iseeneses:

„See on Jumala sõrm!... See on Tema
taewaline tahtmine;... Iga pattu järele käib
karistus!... Temake sureb — ja ei ole tal
mitte omast, ei ole tal mitte meest — kes ka
temakeste puusärgi kõrwale põlwili maha
langeks ja temakeste hingekese eest — palwe-
taks! Ma olen hästi teinud, et ma weel
olen oodanud, et ma teda mitte omas tuli-
ses wihaks koke suruks ei löönud!... Ma
saan koke õpetaja järele oma tuppä astuma,
saan selgel heal oma nime hüüdma, jaan
tale selgeks tegema — kui suur ta pattude
hulk on, jaan teda ka wiimisel tunnil weel
piinama, tale kättemaksma!“...

Ja ta naeris kolevalt, metslikelt...

Süis sõhwas uus mõtte ta ajusse, uus
aine ta arusse ja ta lausus ümijewal
healel:

„Mis ma teen?!... Ise wiin ma andeks
andja oma majasse?... Ma ise peastan teda
ta pattudest?... Kui waimulik isa weel pa-
rajal filmapilgul pärale jõuab — saab temake,
nii must kui ta ka on, walgeks kui lumi ja
— ka ofte koke paradüüsi?“...

Ta äigas käitega üle näu.

„Ei, — kõik wõib olla, kõik wõib sündida
— aga mitte seda!“...

Meri määsfas, mällas ja kees...

„Kuttu, ruttu?!“... kiirestas õpetaja pool
kaskiw, pool paluw heal. — „Kuule kuidas
merewesi mühab, kuidas ta kõrgemale tõu-
seb ja kohab?“...

Mees jäi aga kangekaelselt keset teed

seisma, tegi oma kättega arusaamatuid wigu-
riisi õhus ja ksenidas süis lõikawal toonil:

„Minu nimi on Koirek!... Kui teie parajal
ajal weel sinna jõuate, süis on Jumal ise
seda nii tahtnud!“...

Ta tegi omale risti märki rinna peale,
kargas ainja hüppe õõmuga kõrgest kaldast
alla — määsawasse meresse...

„Õpetaja hüüdis „peastke — awitage!“...

Kuid tema hüüd kadus mühawasse ja
hullawasse meretõhinasse kuulmatast ära.

Ta jeltimces oli kadunud.

Kuni hommituse koiduni hulkus õpetaja
mööda tundmatat metsja ja teeji ümber, aga
ta ei saanud mitte metsast wälja, ei peas-
nud õigese teel, mis külasse oleks wiinud...
Ja süis kui walge suuremaks oli saanud,
jah — süis alles pani täbele, et ta nii mittu
korda oli üle püfuteje jalgteeraa edasi-tagasi,
sammunud — aga mitte Biniki külale tolligi
ligemale saanud.

Nüüd kus tale cemal külamaajakejed wastu
paistiwad, nüüd tõttas ta tuule tiiwul küla
poole edast.

„Kas ei ole jellel inimesel õigus, kui ta
ütles, et ehk Jumal seda joowikki, et see
naine oma pattu jees sureb!... Ehk on mind
kuriwaim paigal pidanud, et keelata tale
pattusi andeks anda?... Kas mitte tema ei
jundinud minu suust teadust wälja üttema,
et see see ülekohtune ja hulkaminew naene
ongi?... Mu Jumal — kui ma olen teadma-
talt pattu teinud, olen oma suust kogema-
talt sõnu libijeda lasnud — anna mulle
seda andeks?... Ja kui olen ehk nendest
patustest hingedest kumbagi puudutamud —
süis tulgn see süü minu, mitte nende,
peale?“...

V.

Meremehe majas põlesiwad waha küündlad
jängi kui ka kätti ümber. Kauis seisis puhas
wesi ühe kastanja puuõfjaga ja puhtas nur-
gas palwetas üks wanake.

Õpetaja jäi, mütti peast ära wõttes, ufje
kõrwale seisma.

Wanaeit lausuf:

„Kõik on lõpetud, auus õpetaja härra!“...

See wastas:

„Mil kella ajal?“...

„Kell üks, süis kui torm waitjemaks jäi.

Waimulik langes põlwili, nuttis ja palus
— palus ja nuttis ühe korraga.

Tuul jäi waitfeks.

Meri walguš pikkamine omasje endisesje
olekusje tagasi. Ja waimulikule mehele oleks
nagu selgesti, weihhallist taewalautujest, kaks
pattust hingefest, mis tuulest hellasti edasi

hellutati, edasi kanti, et üksford puhastuje
järwest läbi lennata, kuni igawese Eedeni
aeda jõuda — wastu paistnud!...

Ja need oliwad Koreiki ja tema naise,
andeks andmist jaamatud — patused hinged!...

(Löpp).

Peremeeste tüli.

Pool eluaega elasid

Ju naabrid rahu sees,

Kuid täna mehed riidlesid

Seal mehe wastu mees.

Kas teine tahtis ahneste

Ju saada teise maja,

Wõi kündes ajas emale

Ehk pisut üle raja?

See kõigile jäi teadmata

Ei saand neid keegi keeldu —

Kui aga hirmsa wihuga

Üksteist nad tahtsid neelda!

Kui wiimaks riidu platsi peal

Ju waikis kole hära,

Kaks lõhki kistud kuube seal

Weel maas — ja mehed ära...

Seal mehed jõkke kukunud

Kus wapralt sulistawad,

Sest wesi sulgun'd silmad, suud —

Nad jälle sõpraks saawad!...

J. A. Feldmann.

Linnukesed.

Kaks linnukest ma nägin

Kes tegid pesakest,

Küll kõrredest ja heintest

Ja udu sulgedest.

Kuis nägivad nad waewa

Ka rõemu tundsinwad —

Kui mittu weikest poega

Neil pesas — ilusad.

Päew päewa järel jõudis

Hulk aega mööda läind,

Kõik pojad pesast läinud —

Neid arwa olen näind.

Nad kaugele siit tõtnud

Ja laulwad lusti wiit ..

Oh linnud, tooge tiiru

Et kangel lendaks siit!...

Elwine Feldmann.

Ajaloopildid.

Kes pani Moskwa põlema?

I.

Üheksakümmend aastat on sellest ju mööda
läinud kui 1812 aastal Moskwa ära põles.
Ja kuni tänase päewani ei ole kindlaks teh-

tud: kes tema põlema pani? Arwanised
on mitmejulgused. Ühed arwawad, et seda
Prantslased tegiwad, teised et see üks koge-
mata õnnetu juhtumine oli ja kolmandad et

jeda ehk selleaegne kindral kuberner, krahw Rastopshön tegi.

Kõige laialdasemaks läks arwamine, et jeda Prantslased tegiwad.

Ka krahw Rastopshön ajab süü, kui oleks tema Moskwa põlema kästinud panna, omas lendlehes „Tõde Moskwa põlemisest“ 1823 a. tagasi. Selles kirjas lausub kuulus ajaloo mees umbes järgmiselt; „Ei tohi uskuda et mina sellest ajaloo kuulsast sündmusest ije lahti ütlen — kellel ei oleks kõditaw kuulda — mina olen see mees, kes ajaloosse jäedawa mälestuse olen järele jätnud!“

Wäljamaa ohwitserid kes sellest kuulsast sõjakäigust, ühel ehk teisel wiisil osawõtiwad, süüdistatiwad Prantslasti kui ka Wenelasi selles tulekahju asjus. Et sel aastal hirmus külm ja lume rikas talwe oli, siis tegiwad Wenelased, kui ka Prantslased suured tule lõtked nultsate peale ülesse, et endid seal ümber soendada, aga et ühed

kui teised, ühest kohast teise edasi liikusiwad, siis jäi tuluke nultsate peale löömama ja ei wõi welda et tuul tule selleaegsete wiletate puumajakeste külge puhus?...

Mitmed kirjanikud, nende hulgas ka kuulus Wenekirjanik krahw L. N. Tolstoi kirjeldab jeda omas romanis „Sõda ja rahu,“ üheks õnnetumaks juhtumiseks mis igas, teises linnas, igas, külas ja alewis ette oleks tulnud, pealegi weel selles linnas, nagu siis Moskwa oli, kust kõik kaitsjad ja korra järele waatajad wälja oliwad põgenenud. Selle wastu aga waidleb meie unustamata ajaloo uurija, õnnis Schilder kõwasti, kui oleksiwad Prantslased jeda meelega teinud. Nemad kel endil kibedasti peawarju ja ulualust waja ja tarwis oli: Tema arwamise järele ei wõinud keegi mu Moskwat põlema pannud olla, kui krahw Rastopshön. —

(Poolelt).

—*— H a l j a d . —*—

Noor tohtri abikaas, keda alatijed külaliste wastu wõtnised juba ära tüütama hakasiwad, lausub kord, lauda istudes, mille ümber juba kaunis loqu söpru ja tutawaid istusiwad:

„Nii siis, mu kallis, ma kartsin et ehk meie lapjed selle käega mängima hakawad, mida sa heila kliinikust kaasa töid ja ma peitsin teda me puhweti kappi ära, sinna kus magusamad wiinad on ja need peaajud panin suppi waagnasse. Sa ära karda, ega nad sealt mitte kaduma jaa! Ja ma pidin weel unustama, süda ja magu — on selles jahkts, mille sinu kõige kallimad sigarid seisawad!“...

Ja mine tea — aga teisel päewal, kolmandal, neljandal ja nõnda ifka edasi, sõiwad tohter ja ta terane, weike abikaasake, kahekesi lõunat.

„Nii palute teie siis minu tütri kätt, olete aga ka järele pärimud, kas teie teda ka armastate?“...

„Miks mitte!?!... Ma olen jedagi kuulnud, et teie temale kiwimaja kaasawaraks ligi annate!“...

Maene: „Kolja, kuidas näen ma oma uutes riietes wälja?“...

Mees: „Do, mu armas, palju kallim kui enne!“...

„Marie, ma armastan teid?“...

„Ah, mis siis — kofige mind omale?“...

„Ja... aga... ma armastan teid nii, et jääraast lollust ilmasti läbi teha ei saa!“...

„Kuule kelner see kala on juba wäga wana?“...

„Kuidas nii mu kõrgus, ta ei ole weel nädaladki süin!“...

Urmaaker

Bober'i

uuesti avatud uuri kauplus ja pa-
randamise töötuba.

Narwa linnas, Germani uulitsas Weiseneni
majas, Dultsewi kõrval, müüb ja parandab
kõikefugusid uurisi ja kellasid kuld ja hõbe
asju — paraja hindadega. Et ma kõik
tööd ise teen, siis võin nende headuse eest
vastutada. Walmis teenima Bober.

Olen Tallinnas pr. **Rebenitzi** käsi
ja õmblustöökooli läbi teinud, elan
nüüd **Narwas, Wanas-Petrowskis**,
omas majas № 43 ja võttan

tellimisi kõiksugu / / / /

/// **näpu ja õmblus tööde**

peale vastu. Ühtlase aga ka **õpilasi**
igafuguse naesterahwa näputööde,
kleitide lõikuse, pejuõmbluse ja
n. e. peale, igal ajal vastu.

Käsi- ja näputöö õpetajanna

Julie Mudda.

Ilma rahata

trükin igamehele, olgu amet, äri, mis
tahte

— ❖ — **kuulutused** — ❖ —

omas lendlehes ära, kui kuulutus andja
terive aasta kuulutab ja raha igakord
auufaste ära maksab. Kuulutus ei tohi
odavam 1 rubla igakord mitte alla.

Platfi suurus 6—8 leheküljest.

Boisite

auusa vanemate laps, kes terase iseloo-
muga, wene keelt ja kirja tunneb, võib head
teenistust saada T. M. Franzdorff'i raamatukaupluses.

Rahata saab igalüks minu kulus ilmunud, herra
G. Sakjak'a tundelaulude fogu.

— ❖ — „**Obked okasteel**” ❖ —

Kes mulle enne Lihawõtte pühi 4 tellijat,
240 kop. ilma postita, postiga 5 tellijat, 5 rubla
sisse saabab. Peale raamatu ka prii kuulehed 12
annet aastas.

Nuustades

T. M. Franzdorff, lendlehte wäljaandja.

**Raamatu kõitmise
karpide walmis**

**mütsi ja kübara
tamise töötuba**

Narwas, Pawlowski uulitsas nr 5.

A. Umann.

Ära reisimise pärast

wahetan jalaga õmblusmasina käsimasina vastu ära.

Narwas, Suhtentalis m. nr. 154, kort. 6

Weebruarikuu keskohtas ilmub minu lendleht
„Narwa näkkid II” järgmise sisuga:

1. Mu'st kewade..., laul — Marie Saawa.
2. Koidutäht, kirjeldus — M. S.
3. Siis..., laul — T. J. Küla.
4. Unustatud, jutt — Marie Saawa.
5. Meremehe mõrjsja, jutt — J. A. Feldmann.
6. Kolm musu, Soome jutuke — J. A. Feldmann.
7. Jõe ääres, laul — J. Schulbach.
8. Ma suren..., laul — Paula.
9. Kannata! laul — Elwiine Feldmann.

Dugejatelt peame weel ferd wabandust paluma,
et meie esimehed lehed, wälistel taktiustel, fugu
kõhnamad ilmuvad, kui meie soow oli. Odespidi
jaame seda ära tajuma.

Kõikfugused Wene- ja Eesti keelsed

Palwekirjad

saawad odawaste ja hästi walmistatud; edasikaebtu-
sed igasfe kohtu kohta lihe wilunud adwokati juhatu-
sel kirjutatud ja igas keerulises küsimuses, ilma hin-
nata head nõu antud. Teadust saab **T. M. Franzdorff**'i
raamatukauplusest Narwas, Uues Petrowskis nr. 79.

Kes soowiwad ilusti, kõwasti, kui ka odawasti omad
ajalehed, **ajakirjad**, foffu

pookida

see toogu nad **T. M. Franzdorff** raamatukauplusesse
ja tema soow saab kofje täidetud.

Pagari äri,

kui ka korter, kafe tua ja köögiga, on igal
ajal wälja üürida. Pagari-äri ühes kõrwaliste
ruumidega, elamise tubadega, äralde ja kor-
ter teijal. Pagari-ärisse kui ka korterisse
känwad weefraanid. Teadust saab ja kaup teeb
T. M. Franzdorff omas raamatuk. Narwas.

Rakweres biendab minu kuulehede tellimisi ja müüb ütsikuid numbrid ning wöttab ka kuulutusji lehefestesse wastu **C. Amberg**, omas raamatukauplus.

Pärnus biendab minu kuulehede tellimisi ja müüb ütsikuid numbrid ning wöttab ka kuulutusji lehefestesse wastu **J. Faru**, raamatukauplus.

Hungerburgis biendab minu asemel, minu kuulehede tellimisi ja müüb ütsikuid nr. ning wöttab kuulutusji lehefestesse wastu **J. Johanson'i**, raamatukauplus.

Iga üks kes meie kuulutuste töttu, midasgit, lehes kuulutajate kauplustesi ostawad — palume seda kaupluse ja äripidajatele lahste meelde tuletada. Kes seda ifka alati teeb, sellele anname Zölufs ijaaraldase fingituse.

Kõik Kalendrid on minu juurest kofe peale ilmunijst saaba.

C. M. Frandorfi raamatukauplus Narwas. Kaugemal elawale Gestlastele saadan postiga kodu, tui margid eht raha olen kätte saanud.

Soomitan omaft suurest walmis riiete ladust meeste- ja naesterahwa juweriideid, palituid, ülifondasid, westiji, piitfa j.n.c. Palun adresji meeles pidada fest, et minu kaubad otjeteel Peterburist saawad tellitud, fiinsetest igatepidi paremad ja odawamad on. Ostan linnu ja metslooma nahkasi ja maksan head hinda.

Kõige juurema auupakumisega

Galilulla Fetkulin.

Juhkentalls, ragatka ligidal, Rosenbergi majas nr. 151.

Wiilirainmise töötuba

Narwa linnas, Suures uulitsas, Ignatsius'e majas № 3.

Teatan auupakkikult Narwa linnas ja ümbruskonnas elawale rahwale, et mina igajugusi wiiliji ja rasplisi, hoopis odawa hinnaga ülesraiuu.

Töö saab ruttu ja hästi valmistatud. Ka ostan looma sõrgi ja sarwi.

Kõige auustufega **J. Kaaw.**

Johann Ellenberg'i

walmis-riiete kauplus

Narwa linnas, Suures uul. pagar Jungi m. nr. 4.

Soomitab omaft suurest walmis riiete ladust wäga kohaste hindadega palitud ja ülifondasid. Tellimised saawad meeste kui ka naesterahwa riiete peale alati wastu wõetud ja töö puhtasti ning maitteriffalt odawa hindadega walmis tehtud.

Soomi peale saab ka järelemakjuga müüdüd ja uued riided õmelmüdüd.

Muesti awatud

Jurmaakri töötuba.

Uues Petrowskis Nahtu majas nr. 72.

Wõtan kõitjugusiid uurmaakri töösi wastu ja wastutan töö headuse eest. Hinnad odawad.

Walmis teenima auupakkikult **M. Annapuu.**

Woodi kübarad, boad, muhwitid, kaaparid (lastele) igajugusid ja jeltji ning hindadega.

M-ile Kitain.

Narwas suures uulitsas maja № 5.

Uuride ja kellade makjain, juures wäljawalikus, kuld ja hõbe asju, uuride kettisi ja ilustusi. Parandan ja wastutan oma töö headuse eest 2 aastat.

A. Kitain,

Narwas, suures uulitsas (Toone kaupluse kõrwal).

Annan oma oma auustatud kaubatarwitajatele teada, et 1 weebruari 1904 a. minu

walmis riiete ja peenekraami

kauplus saab olema Petrowskis Tuif'u majas, Lteinaja uulitsas.

Müügil on nii kui ennegi, kõit meeste ja naesterahwa walmis riided, triif pesu, kaela sidemed, rätsepate ja õmblejate tarwitusi. j.n.c. Tellimised saawad igal ajal wastu wõetud meeste ja naesterahwa riiete peale. —

Auustufega **M. Schiffer.**